

notu předmětu sporu vyslovena i v případech, kde jde o výměru výživného ze zákona. I v těchto případech je však dalším nutným předpokladem nepřipustnosti odvolání, že jde o souhlasná rozhodnutí nižších soudů. To vysvětluje jasně a bezpochybně již ze znění zákona samého. Větu »jde-li o výměru výživného ze zákona«, právě tak jako souřaděnou jí větu »nepřevyšuje-li předmět sporu . . . 7.000 Kč«, lze totiž jakožto pouhé vedlejší věty vyložit jen ve spojení a souvislosti se společnou nadřazenou hlavní větou, s níž teprve každá z obou vedlejších vět tvoří gramatický a logický celek, a činí-li tedy hlavní věta (»Proti potvrzujícímu rozsudku odvolacího soudu není přípustné dovolání«), předpokladem pro nepřipustnost dovolání, že jde o souhlasná rozhodnutí nižších soudů, platí tento předpoklad ve všech případech, v následujících vedlejších větách blíže uvedených, tedy i v případě výměry výživného ze zákona. Tento výklad odpovídá zřejmě i úmyslu zákonodárce. Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zdůrazňuje ovšem v posledním odstavci k článku I. č. 2, že »při výměře výživného jde zpravidla jen o menší rozdíly, ať již odvolací soud do výše výživného potvrdil nebo změnil rozsudek soudu první instance«, a že »jde spíše o posouzení poměrů hospodářských, v jejich středu jsou nižší soudy, a ne otázky právní«, kteréžto úvahy by snad nasvědčovaly úmyslu zákonodárce, aby dovolání v případě výměry výživného ze zákona bylo vyloučeno vždy bez ohledu na to, zda jde o souhlasná rozhodnutí čili nic. Pochybnost tu rozptýluje však závěrečná věta zmíněného odstavce, kde důvodová zpráva výslovně uvádí, že »je tedy návrh, aby bylo vyloučeno také v tomto případě dovolání proti potvrzujícímu rozsudku odvolacího soudu, podle článku I, č. 2 plně důvodný«, čímž jasně dala najevo, že se zákonodárce i v tomto případě rozhodl pro vyloučení dovolání jen za předpokladu souhlasnosti rozsudků nižších soudů, spatřuje zřejmě teprve v této souhlasnosti ve spojení s uvedenými úvahami dostatečnou záruku pro správnost výměry výživného. Tomuto výkladu neodporuje konečně ani zpráva ústavněprávního výboru k usnesení senátu tisk. 2721/34, když uvádí, že »revize je vyloučena, byl-li rozsudek I. instance odvolacím soudem potvrzen v případech, kde předmět sporu nepřevyšuje 7.000 Kč, a potom jde-li o rozhodování o výši výživného ze zákona »kdyžte věta«, kde předmět sporu ze zákona, »jakožto jednotná nedělená věta závisí zřejmě ve svém celku na bezprostředně předcházející větě«, byl-li rozsudek I. instance odvolacím soudem potvrzen«, takže i podle této stati je souhlasnost rozsudků nižších soudů zřejmým předpokladem v obou uvedených případech. Toho předpokladu v souzeném případě není, ježto nejde o souhlasná rozhodnutí nižších soudů a odvolání proti výroku o výši výživného je tedy i za platnosti nového zákona č. 251/34 sb. z. a n. přípustné.

Čís. 14280.

Obživnutí celé vyrovnací pohledávky nastává podle § 57 zákona ze dne 10. prosince 1914 čís. 337 ř. z. již tím, že dlužník nesplnil včas a plně potvrzené vyrovnání. Exekucní zabavení pohledávky obživlé podle § 57 vyr. ř. vztahuje se na celou pohledávku, nebyla-li exekuce

obmezena na část, nebo nedal-li vyrovnací věřitel — povinný — jasně najevo ještě před jejím zabavením, že se obmezuje na její vyrovnací část.

(Rozh. ze dne 30. března 1935, Rv I 823/33.)

Žalobci byla povolena dne 6. května 1931 k vydobytí pohledávky 10.000 Kč exekuce zabavením a příkázáním pohledávky 2.000 Kč, již měla firma M. a S. proti žalovanému poddlužníku Josefu K-ovi. Pohledávka tato byla před tím firmou M. a S. přihlášena ve výši 3.361 Kč k vyrovnacímu řízení o jmění poddlužníka (žalovaného) a měl na ni žalovaný podle pravoplatného schváleného vyrovnání zaplatiti 40% splatných v 6 stejných tříměsíčních splátkách počínaje dnem 1. října 1930. Žalovaný vyrovnací splátky nedodržel. Žalobce domáhá se žalobou podle § 308 ex. ř. na žalovaném zaplacení celé zabavené a příkazané pohledávky po obmezení ve výši 2.336 Kč. Prv ý s o u d uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d k odvolání žalovaného změnil rozsudek prvního soudu a žalobu zamítl z těchto d ů v o d ů: Usnesením příkazním ze dne 6. května 1931 příkazána byla žalobci pohledávka firmy M. a S. proti žalovanému Josefu K-ovi. Pohledávka ta v době příkázání činila 40% původní pohledávky, činící 3.361 Kč, ježto Josef K. podle pravoplatně schváleného vyrovnání měl svým věřitelům zaplatiti jen těchto 40%. Pouze tato pohledávka byla žalobci příkazána a jedině tuto pohledávku mohl žalobce na žalovaném požadovati. S pohledávkou ovšem spojen byl nárok firmy M. a S. požadovati na žalovaném zaplacení i dalších 60% v případě, když by žalovaný vyrovnací splátky nedodržel. Soud odvolací nesdílí názor prvního soudu, že obživnutí celé pohledávky v době platnosti § 57 bývalého vyrovnacího řádu podle zákona ze dne 26. dubna 1923 čís. 99 sb. z. a n. nastává již tím, že splátky pravoplatně schváleného vyrovnání nebyly dodrženy, nýbrž má za to, že toto obživnutí předpokládá určitou činnost vymáhajícího věřitele a že vymáhající věřitel se může zajisté svého nároku na požadování dalších 60% vzdáti. Tím, že jemu sporná pohledávka byla příkazána k vybrání, nenabyl žalobce ještě oprávnění žalovati na obživnutí celé pohledávky, ježto neměl zabaven nárok na obživnutí celé pohledávky.

N e j v y š š í s o u d k dovolání žalobcovu zrušil rozsudek odvolacího soudu, jemuž uložil nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y :

V souzeném případě jest použití vzhledem k čl. X (3) zákona ze dne 27. března 1931 čís. 64 sb. z. a n. předpisů starého vyrovnacího řádu (uvedeného v platnost cís. nařízením ze dne 10. prosince 1914 čís. 337 ř. z.), podle jehož § 57 v doslovu článku III zákona ze dne 26. dubna 1923 čís. 99 sb. z. a n. nastává zmatečnost vyrovnání, nesplní-li dlužník včas a plně potvrzené vyrovnání. Účinky zmatečnosti, jimiž se zrušuje sleva, vyrovnáním poskytnutá, nastávají samy sebou mocí zákonného ustanovení (srov. rozh. 4768, 6139, 6663 a j. sb. n. s.). Ze zjištěného děje, nevyvráceného v opravném řízení, plyne, že v době zabavení a příkázání pohledávky, která je předmětem sporu, byly již splatny tři vyrovnací splátky, že však jich žalovaný do té doby nezaplatil. Nesplnil tedy vyrovnání včas a úplně, a nastalo již tím obživnutí celé pohledávky. Zabavení a příkázání k vybrání zasáhlo tudíž pohledávku v tomto právním stavu, což znamená, nebylo-li omezeno na její část, v celé její výši,

a vymáhající věřitel tedy doručením zápočtu poddlužníku dne 7. května 1931 nabyl zástavního práva na celé zabavené pohledávce. Usnesením krajského soudu v Ch. ze dne 6. května 1931 zabaven byl pro vykonatelné pohledávání žalobce 10.000 Kč s přísl. ve smyslu exekučního návrhu nárok příslušející povinné straně proti žalovanému jako poddlužníku z částky 2.000 Kč a takto zabavený nárok tedy byl přikázán k vybrání usnesením okresního soudu v P. ze dne 13. května 1931. V tom nelze viděti, že se vztahovalo zabavení a přikázání jen k části pohledávky, neboť číselné vyznačení není určité, nevylučujíc vyšší částku a slovní označení »nárok« připouští výklad, jaký mu dává dovolatel, chtěje naznačiti veškerý nárok povinné strany proti žalovanému, jak tvrdil také v řízení před prvním soudem. Byť vymáhající věřitel nevstupoval přikázáním pohledávky k vybrání v práva dlužníka jako postupník (rozh. čís. 5169 sb. n. s.), jest jeho zákonným zmocněncem (rozh. čís. 12968 sb. n. s.) a oprávnění jeho se podávají z §§ 308 a násl. exekučního řádu. Z ustanovení § 308 ex. ř. nelze vyvoditi, že by vymáhající věřitel v souzeném případě nebyl oprávněn uplatňovati celou obživlou pohledávku, neboť nejde o nakládání přikázanou pohledávkou samou, jak plyne z předchozích úvah. Nakládáním takovým by bylo, když by se byl omezil jen na vyrovnací její částku. Jest sice pravda, že povinný se mohl omeziti na tuto částku své pohledávky, avšak pouze v době před zabavením (§ 294 ex. ř.) a byl by musil svůj úmysl zřetelně projevit (srov. rozh. čís. 4768 c. ř. s.). Pouhé trpné jeho chování, totiž, že od splatnosti první splátky (1. října 1930) práva na obživnutí neuplatnil, k tomu nestačí. Po vykonaném zabavení však mu brání v nakládání se zabavenou pohledávkou zápočet podle § 294 ex. ř.; nelze tedy ani z osoby povinného a z jeho chování vyvozovati, že by byla pohledávka v době zabavení omezena jen na vyrovnací částku. Odvolací soud, vycházeje z jiného právního hlediska, neobíral se dalším obsahem odvolání, zejména námitkou žalovaného ohledně výše dosud nezaplaceného zbytku zažalované pohledávky, takže nemohl dovolací soud rozhodnouti ve věci samé.

Čís. 14281.

Ustanovení § 4 zák. č. 33/34 Sb. z. a n. se vztahuje i na pohledávku pěstitele tabáku za odevzdaný tabák.

(Rozh. ze dne 3. dubna 1935, R III 152/35; důvody viz: Úr. sb. č. 2041.)

Čís. 14282.

Proti rozhodnutí podle § 70 vlád. nař. č. 15/27 Sb. z. a n. nemůže zaměstnanec podati žalobu podle zákona čís. 217/25 Sb. z. a n. před doručením rozhodnutí ministerstva železnic.

(Rozh. ze dne 3. dubna 1935, Rv III 385/35; důvody viz: Úr. sb. č. 2040.)